

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիարիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտասահմանի համար (Երկու քիւր մեկ
ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆՈՒԻ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակ դրամ եռայլն դրկի հետեւեայ հասցեով

ИПРАВУНКА «ИРОВОУНКА» ІРОВАУНКА. — В. А. А. А. (Полковник)
Редакция на вѣст.
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեայ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարեայ դատաւ-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյցովին կամ մասամբ.
Մանուցեան տղը 20 ասնիքով երե-
փեկ սեղի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը յիմի:

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԴԱՍ ՍԸ

Անգլիացի ճէնթմէնի մը երեւոյթ-
դի հարեմէն գիւղահի մը տաւառ-
գած բլլալը, և տիրահաշակ ոճ-
րագործ Ղանի պէյի սպաննու-
իւր ինչպէս կը լսենք Սուլ-
թանը վերին տատիճանի ցըն-
ցած են:

Այս կրկնակի զէպքերուն առ-
թիւ Սուլթանին զգացած զայրոյթը
պիտի կրնայինք ըմբռնել և ար-
դարացի ալ նկատել եթէ ամեն
ատեն նոյնօրինակ զէպքեր տեղի
չունենային Սուլթանին մօտ միւս
լիմաններու կողմէ քրիստոնէից
զէմ, բարձրագոյն լիոյրտու-
թեամբ և պաշտօնական հրաման
ներով:

Սուլթանը իբրեւ անհատ, իր
ընտանեկան յարկին նախանձա-
խնդիր՝ կը գաժուի, և իր պաշտ-
պանեալ ու սիրելի Ղանի պէյի
մահէն խորապէս կը վշտակրի:
Բայց իբրեւ վեհապետ երբեք չու-
նենար նոյն նախանձախնդրութիւն-
նը իր քրիստոնէայ հպատակներուն
պատուոյն և կեանքին համար: Իր
քրիստոնէայ հպատակները, որոնք
ամէն օր կը սպանուին և որոնց
ընտանեկան խաղաղ յարկերը բռ-
նաբարութեանց թաար կը գաժ և
լիկորմի զոհարաններ դարձած են:

Հարեմի գիւղահիւրէն մին իր
աղաւտ կամքովը կեալուորի մը հետ
կը հեռանայ: Ղանի պէյ մը իր գոր-
ծած բազմաթիւ անլուր ոճիրնե-
րուն արժանի պատիժը կը ստանայ:
Սուլթանի բարկութիւնը մեծ կը լը-
լայ: Մինչդեռ անդին անթիւ Սու-
սա պէյի անմեղ կը հաշակուին,
նոյն իսկ Սուլթանէն կը քաջալի-
ուին, ու անոնցմէ բռնաբարութեամբ,
լիկուած զոհերուն և սպանուածնե-
րուն լացն ու ողբը Սուլթանին
նկենի կուգայ:

Եթէ եղածները աններելի էին,
ինչու՞ անտարբեր կը մնայ Սուլ-
թանը մեր ընտանեկան պատիւին
բռնաբարութեան և ինչու՞ պատժելու
հետամուտ չըլլար այսօրուան հռոմ-
դովմեղ ջարդողները: Սուլթանին
անտարբերութենէն հետեւցնենք
թէ՝ իսլամութեան ներքին են մեղ

զէմ եղածները, ինչու՞ կեալուորի մը
ալ նոյնչափ ներքին չըլլայ մինչեւ
իսկ Սուլթանի հարեմէն տաւառ-
գում մը, որ բռնաբարութիւն ըսել
չէ:

Սուլթանը կատարեալ աստիճա-
թեամբ զինքը չըլլապատշտները կը
պատժէ, հարեմի ներքինները և
պէքճիները կերթան Մարմարայի
յատակը հանգչիլ, 1,000 ոսկիի
վարձատրութիւն մը կը խոստաց-
ուի ռաբադրի մը սպանողը զըտ-
նուելու համար, բայց երբեք նոյն
տըրտագրութիւնը չունենար մեղի
զէմ աւելի ծանր արարքներ ունե-
ցողներուն համար: արարքներ ու
ընթ. նոյնչափ ալ բարոյական մեծ
հարուածներ են Սուլթանին, վե-
հապետին տէրութեան մը, որ ըն-
տանիք մը ըսել է:

Գալով ի մասնաւորի անգլիացի
ճէնթմէնի արարքին, կարծես նա-
խանձախնդրական ազդու դաս մը ըլ-
լալու բնութիւնը ունի, Սուլթա-
նին նոյնութեամբ և դրապէս զգո-
ցնելու համար այն ցուերէն տակա-
ւին շատ փոքր մաս մը, որուն
միշտ ենթակայ են իր քրիստոնէայ
հպատակները և մանաւանդ հայերս
չնորհիւ իր կառավարութեան:

Սոսիւն

ԹՂԹԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Աղեկասնդրիս մարտ 5/17

Այս օրերս տեղոյս առաջնոր-
դական ինդիքը բաւական սուր
կերպարանք մը ստացաւ: Օրման-
հանի՝ առաջնորդական նոր ընտ-
րութեան մը համար խրկած հրա-
հանգին ի պատասխան հանրագ-
րութիւններ խրկուեցան պատրի-
արքարան օրինական սկզբունքի
մը ոտնակոխ ըլլալուն դէմ բողո-
քելով: սակայն այդ ժողովրդային
բողոքները անլսելի մնացին, և
Օրմանհան կրկնեց իւր հրահանգը:

Տեղոյս և Գահիրէի ազգային
ամեն շրջանակներուն այս մասին
զգացած վայրոյթն շատ մեծ է,
և Պատրիարքարանի ու Օրման-
հանի դէմ եղած զժգոհութիւնը
զգուտնքի աստիճանին հասած է:

Գաւառական երեսփոխանական
ժողովոյ աստիճանային Տիգրան բա-
շա Պատրիարքարանէ եկած հրա-

հանգները մերժած է օրակարգի
անցնել, և նոյն ժողովի դիւանը՝
Տիգրան բաշա և կարապետ պէյ
Շէրիտեհան, պաշտօնական խիստ
բողոքագիր մը խրկած են Պատ-
րիարքարան, զգացնելով նաեւ Օր-
մանհանի թէ, հերիք է որչափ որ
իւր չափէն դուրս ելաւ:

Տեղի է նաեւ յիշել որ տեղա-
կան ազգային գուրծերուն ներկայ
չըլլանին մէջ, մէկ երկու Արապ-
կերպիներ գլուխին քանի մը հո-
գի ժողուած բաւարի մը կը կազ-
մեն՝ պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսա-
լու դիտումով՝ որոնք ձեռքի տա-
կէ կաշխատին բեկանել իզմիրլեան
Սրբազանի ընտրութիւնը, զաղու-
նի Օրմանհանի հետ միացած, ու
րուն հաշտին կը գործեն: հոս ա-
մեն անցած դարձածները իմացնե-
լով պատրիարքարանի: Գիշեր ցո-
րեկ դուրս կը լարուին Առաջնոր-
դական Տեղապահ Սրբազանի դէմ,
որ սակայն միշտ օրինապահ զըտ-
նուած և խղճի մտօք գործած է:

Արապկերպի խմբակին՝ յանձին
Մատթէոս Սրբազանի եղած ար-
ժանաւոր և օրինաւոր ընտրու-
թիւնը բեկանել ուզելուն և Տե-
ղապահ հօր դէմ դուրս լարելուն
նպատակը Եզնիկ Եպիսկ. Ապա-
հունին իբրեւ առաջնորդ Եզնիկ-
տոս բերել տալն է: անշուշտ մը-
տածելով որ եթէ երբեք իշմիր-
եան Սրբազան գայ, իրենք և ի-
րենց նման երկդիմիները ալ չեն
կրնար Առաջնորդարանէն ներս
սպրդիլ և տեղ մը ունենալ:

Վանայ սովնալներուն վիճակը
հոս ալ ընդհանուրին հոգածու-
թեան և մտածութեան առարկայ
եղած է: այս օրերս կաշխատուի
միջազգային յանձնաժողովի մը
կազմութեանը, ինպատու սովիւրց
թատերական երեկոյթ մը աւալու
համար: Վասպուրականի ահաւի
վիճակը համազգային ցուակցու-
թեան արժանացած ըլլալուն յա-

ջողութիւնը յուսալի է, պայմա-
նաւ որ երեկոյթէն զոյանալիք
զուամարը ուղղակի տեղը խրկուի:
և այս Պատրիարքարանի վրայ վըս-
տահութիւն չըլլալուն համար:

Օրման կարեւոր անցքերէն մին
ալ Նուպար բաշայի մահը ու թա-
ղումը եղած էր, մանաւանդ բաւա-
կան զրադէցուց մեղ Աղէքսանդրիա-
ցիքս: Մեծանուն բաշային հետ
թաղուեցան նաեւ Ազգին ալ շատ
մը յոյսերը, զոր իւր արդի դժ-
բաղդ օրերուն մէջ ունեցաւ, իր
համաբաւար մէկ զուակին խղճէն
և ահագին հարստութենէն ակըն-
կալութիւնով մը:

Մինչեւ ցարդ որ և է գրաւոր
և կամ բերանացի ինպատու ազ-
գին կտակ մը մէջ տեղ չնկաւ:
առ այժմ իր հարազատը Պողոս
փաշայէն շատ ազգին համար բան
մը չկայ, որուն նկատմամբ ալ
խօսիլ տակաւին կանուխ կը սե-
պեմ:

Սաֆֆի

ԿՈՒԻ ՅԻԼԻՊԵՒ ՄԷՋ

Սաւտիկ ընդհարում Դաշնակ-
ցականաց եւ Արսէնականներու մի-
ջեւ: Վիրաւորներ. ձերբակաշու-
րիչներ, եւն:

Փ. Պոլսէն մարտ 14 թուակիր
թիւթակցութիւն մը հետեւեալ
տխուր լուրերը կուտայ:

«Շարաթ օր գալթական մի կին
կը մեռնի, առոր ընտանիքը կը
փափաքի յուղարկաւորութեանը
վարդապետին ներկայութեամբ կա-
տարել տալ: Եկեղեցականին, բա-
հանային և յայտնի մէկ երկու
դաշնակցականաց առաջարկութեան
վրայ Արսէն վարդապետ կընդունի
յուղարկաւորութեան մասնաժողով:
Երբ դադարը թափորով եկեղեցւոյ
դռնէն ներս կը մտնէր, հոն կան-
խաւ պատրաստուած խել մը դաշ-
նակցականներ աղմուկ յարուցանե-
լով արգիլելին վարդապետին մօտ-
քը: նա զգածեալ հարցուց ի-
րեն առաջարկող դաշնակցական
պետերէն միոյն. «Ինչու՞ այս խա-
ղը ըրիք» նա ամենայն անտարբե-

րութեամբ կըսէ. — քանի սր չեն ձգեր՝ տնէն հոս բերիք, այժմ խուցերնիդ գացէք »:

« Եկեղեցական արարողութիւնը խանդարեալ չափ այս տարի՛ն հաշնակցականաց յանգեցնութիւնը Արսէնեաննէ՛րէ զոտ չէզոք ժողովրդեան ալ բարկութիւնը շարժեց. որոնք երեկոյեան ժամերգութեան ստիպեցին վարդապետին սր եկեղեցի երթալ. իսկ կիրակի առաւօտ ալ քարոզ խօսել տալու որոշում տուին. բայց որովհետեւ Արսէնեանները ու հաշնակցականները զիրար լաւ կը ճանչնան, առաջինները նախազգուշեան համար խմբովն եկեղեցւոյ բակը կըսպասեն, ի պաշտպանութիւն վարդապետին. բայց ահա հաշնակցականաց խմբակը զէնքերով (•) ու բիրտով կուգան ու կը սկսին յարձակումի, որուն հետեւանօք վիրաւորեալներ եղան. ուստի Արսէնեաններն ալ գոտաղաներով ու քարերով յաջողեցան նախա-յարձակ հաշնակցական խմբակը փռնել. յետոյ Արսէն վարդապետը եկեղեցի առաջնորդելով քորով խօսել տուին:

« Պատրիարքարանին հեռագիրներ տրուած եւ եղելութիւնները մանրամասնաբար պատմուած են:

« Արսէնեաններէ 7 տնձ թեթեւ կերպով փրաւորուած են, իսկ հաշնակցականներէն մի քանիներ կառավարութեան յանձնուած են:

« Այս գէպերը կանխամտածեալ բաներ են, նախ կը ծրագրուին եւ յետոյ յը գործադրուին »: (*)

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՐ Պ. Վ. ՇԱՀԻՄՍԱՆԻ

Կը շնորհաւորեմ ձեր նորագոյն յաջողութիւնը, որով՝ մէկ ամսոյ չընտին մէջ՝ անցորդի մը պատճառաւ ձեր գիտակի լոյսը ազատանալէ վերջ, այս երբորդ անգամն է որ ձեր ստորագրութիւնը մեզ գէմ կը փայլեցնէք Շահիմսանի մէջ. որ կէտ աշխարհ կոչու կերպով մերժուած էիք. երբ խնդիրը այդ գրգռութիւններու գէմ համարութիւն մը պաշտպանելու վրայ էր: Ձեր յոգնածի կամ ստորագրութեան հոս կամ հոն երեւալը մեզ չի հետաքրքրեր. Շահիմսանի վերջին թիւով մեզ գէմ ձեր գրածը այն ժամանակ փոքր ինչ կարեւորութիւն կունենար երբ գիտցած չըլլայինք թէ զոյք ալ բաւական ժամանակէ ի վեր Լեւոն Սարգիսեանի հետ միեւնոյն ազդեցութեան տակ ինկած էք. այս պարագան, որ Յ—ն շարժեցէ ի վեր ամենի համար անհերքելի իրողութիւն մը է. բարեբախտաբար կուգայ ձեր ինքնակոչ գաղափարի պաշտօնին անկեղծութիւնը բոլորովին երկբայելի ընծայել. ուստի շատ աւելորդ եւ անտեղի յոգնութիւն մը առած էք. Շահիմսանի մէջ ձեր վերջին յոգնածը գրելով ի պաշտպանութիւն ձեր վաղեմի բարեկամ Լեւոն Սարգիսեանի, որ անկողնակալ թղթակից մը ըլլալու բիւր խոստովանեցէն վերջ ջանաց «Իրաւունք»-ը իր եւ իր նոր կուսքի կիրքերուն գործիք ընել:

Մեր եւ Լեւոնի միջեւ իր ստորագ-

(*) Ա. Կանչին խօսի Լեւոն Սարգիսեանի եւ վարդապ. Ռոսէ'նը...

րութիւնը զաղտնի պահելու. ո եւ է պայման չի կար, արդէն նա իր թեղութեան իրենքը հրատարակութեան համար մերթ ստորագրեալ եւ մերթ անստորագրել կը զրկէր. իր եւ մեր միջեւ գոյութիւն ունեցած միակ պայմանը անկողնակալ ըլլալու մէջ կը կայանար. եւ այսօր պարզուած է թէ նա չարաչար գործածած էր մեր վստահութիւնը եւ զրծած է այդ միակ պայմանը. այնպէս թէ Թիւրքի կողմէն իրենքը զաշնակցականներ չեն, վարդոն հոն գեր չունի եւ այլն: Հազարաւոր փաստերէ զատ իրողութիւնները այսօր միակապարանաց ցոյց կուտան աշխարհի թէ այդ կողմերը բոլորովին կուսակցական են. ահա այս կուսակցական բառը Թիւրքի զաշնակցականներուն ջիղերուն կը դպի, վարդոն կը կատարեցէ, իսկ Լեւոն Սարգիսեանը կը զատապարտէ իր գոշնակցականներուն նորընտիր մէկ միմօք՝ կոչուած հրապարակի վրայ ամենատարբեր մը կատարելու, այսինքն խմբագրութիւնս իրաւելու եւ ժողովորդին սուտեր կրկնելու: Բայց ուրախ ենք յայտնելու թէ վերջապէս չի խաբուեցանք ու այդ փորձը ընդունելը կրցինք հրապարակաւ զիմակապալիք ընել:

Ուստի հրապարակագրի պարտականութիւնը ուրիշներէ զոտ առեկու պէտք չունինք. եւ ձեր պաշտպանական մասին ալ երկար խօսիլ չի արժիր:

ԹՇՆԱՄԻՆ

Աստղաբաններն ուղղեն դիտակ Եթեթեմ վառ մարմնոց, Մինչ աստղի կան յօնքերու տակ, Զոր տեսնէ աչքն անակնոց... Խօլ բուսաբանք քննեն ծաղկին Գոյնն ու լոյսը խուսափուկ, Մինչ քայր կամ հարս, չքնաղ մի կին Այսօր ունի, վա՛րդ փափուկ...

Մեզ տառապիլ տան անպայման, Աստեղց, ծաղկանց միւսն եւ մին, Յաղթ Անձանութն ու տենջն Ուսման, — Ահա՛ թշնամին:

Իզնբուռ ծով մ'ալետատան Երբեմն արեւը ներսի դին, Երբեմն արեւը, որք հոգեւոյն լոյս տան, Այլ չուտ մարին եւ ցնդին... Ա՛յ մեզ թրեի կեանքն անժըպիտ, Եւ Բնութիւնն՝ անգալար, Մեր քնարին բողբոջ կոպիտ Ո՛չ ձայն թողու եւ ո՛չ լար...

Մեզ տառապիլ տան անպայման, Մեր քաղձը ըզձից միւս եւ մին, Տենջն եւ երազը երկնաթաման, — Ահա՛ թշնամին:

Մեղուններու յիմար վաղքով, Կոյսերու մօտ նորածիլ, Սիրոյ ունակ՝ մը փափաքով, Աւա՛ղ, կիրթանք յար յաճիլ... Երանալէս չունչով մ'անձառ Պա՛մ մ'հեղից մէջ կ'երերանք, Սո՛ւրբ ու խաբրով, որք անպատճառ Սո՛ւտ են, կեղծիք ու պատրանք...

Մեզ տառապիլ տան անպայման Սոստմանց, տարից միւսն եւ մին Սէ՛րն, անողոք մահուան նըման, — Ահա՛ թշնամին:

Որքի մը քով չարաբաստիկ, Հիւանդ մօր քով, հէգ, այրի, Երբ անկիւնն վիշտը սաստիկ Տեսնենք՝ մեր սիրտը կ'այրի: Սիրոյ ցաւերն որք բանաւ վէճը, Իզնք եւ երազը որք կորչին,

Գութն ու Գորով, խո՛ց եւ աւերք Կաղմեն կեանքը մեր չնչին...

Մեզ տառապիլ տան անպայման Սուրբ զգացմանց միւսն եւ մին, — Սիրտն զգայուն — արեւն իրման Ահա՛ թշնամին: Մահս 99 Ա՛յ, ՓԱՍՏԱՆ

ՊՈՒ ԿԱԶԻ ՔԱՀԱՆԱՆ

Պորկաղի Տէր Գարեգին քահանայի գէմ եղած ամբաստանութիւնները հիւրըող հետեւեալ պաշտօնական գրութիւնը, որ Պատրիարքարանն ուղղուած է, ընդօրինակելով մեզ կը զրկեն ի հրատարակութիւն:

Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարք հայր Քաղաքիս ազգայնաց կողմէ ներկայացեալ պատգամաւորութիւն մը տեղեկութիւն խնդրած ըլլալով Բիւրակիտի փետր. 40 եւ 705 թուահամար թերթին ի շարս կրօնական ժողովոյ որոշմանց հետեւեալ հրատարակութեան վրայ,

« Պորկաղէ տեղւոյն հոգաբարձութիւնը Տէր Գարեգինի (երեսմիս լոյսբան) գէմ բողբոջներ զրկած էր, կրօն, ժողովը յանդիմանագիր մը ուղղեց այդ «քահանային»:

Խորհուրդս, հարկ գատեց բացատրութիւն պահանջել տեղւոյն հոգաբարձութեան, որք իրենց փետր. 28/12 մարտ պատասխանագրով փութացին բողբոջի այդ սուտ ու սխալ հրատարակութեան գէմ եւ հերքել բացարձակապէս թէ՛ զանգատագրոյն գոյութիւնը եւ թէ՛ անոր առիթ տուող ո եւ է պատճառ:

Թող. խորհուրդս, թէ եւ հոգաբարձութեան տուած այս բացատրութեան անկեղծութեանը վրայ համոզում չէ ունեցած, գիտնալով որ այդ լուրը կրօն, ժողովոյ դիւանատունէն հաղորդուած է առաջ. լրագրոյ, եւ թէ կրօն, ժողովը, երբեք չեմք կրնոր ընդունիլ որ, անգոյ խնդիր մը ստեղծելով այդպիսի որոշում մը առած ըլլայ. եւ միւս կողմէ նկատելով որ, հոգաբարձութիւնը զղջացած իր այս անվայել արարքին մէջ, գոնէ այս անգամ մեր սիրելի եւ արժանաւոր քահանային պատուին խնայած է, կը փութայ հոգաբարձութեան վերոյիշեալ հերքման պարտին մէկ պատճէնը, ըստ իրենց խնդրանաց կնքեալ եւ վաւերացեալ զրկել Ձեր սրբաշնութեան եւ ազալի զՁեզ, իւր միակ ձեռնհասը Ս. Եկեղեցւոյս վարչական այս կարգի խնդրոց, որ հաճի նախ հրապարակաւ հերքումն տալ նոյն պարտաճանաչ քահանային գէմ այդ կէս-պաշտօնական հրատարակութեան եւ ապա ուղղել յանդիմանագիրը այն մարմնոյն որ նախ սուտն յերկրի է եւ այժմ կուրանայ:

Հատուտի եմք, Բարձրաշնորհ Սրբապետ, որ ձեր հայրախնամ

գործով եւ կարգապահութեան նախանձախնդրութեամբ պիտի հաճիք երբեմն մեր կրօնականներու գէմ եղած անկապաւ կարծեաց հակառակ, գէթ անոնցմէ անմեղները արգարայնելով գոհացումն տալ իրենց արժանապատուութեան:

Մատուցանելով միւր որդեական համար յոյնը Ձեր սուրբ աջոյն. Մ'նամք

Ի դիմաց թագ. խորհրդոյ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ:

Վ. Ասեմապետի Վ. Ասեմապետի վարդան Կիրակոսեան Թ. Կ. Պալատեան

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՐ

Շուկա, 13/25 Մարտ 99

Իրաւունքի 17 թուոյն մէջ կրկին ունկնդրող ստորագրութեամբ երեւցած թղթակցութիւնը կըստիպէ մեզ պատասխանել Պ. քննադատին:

Պ. Ունկնդրողը վահագն բառի ստուգաբանութեան մասին, վահագն անունէն Ած. նշանակութեամբ վաճ սորմատ մը հանելով, մեր նոյն արմատին վահագն, վահվանեան, վահունիք, վահան եւ վահրիճ ինչպէս նաեւ Բագ Բագարան, Բագարատ, Բագրեվանդ եւ Բագառահիճ անունաց հետ՝ ըրած բաղադրութիւնը ապացուցուած չի նկատուիր:

Պ. Ունկնդրողը առարկելով թէ՛ վաճ բառի մասին ո եւ է վերջնական ապացուցուած ստուգաբանութիւն չունինք նոյն իսկ Գարագաշի քով (ինչպէս ինք կը գրէ) չուզիր ընդունիլ մեր յատուած կարծիքը եւ նոյնացումը Բագ բառին հետ Ած. նշանակութեամբ:

Մտադիր կընենք Պ. Ունկնդրողը թէ՛ պատմական եւ լեզուաբանական ներհուն հմտութեամբ ծանօթ Գարագաշը Պարթեւեան քաղ անուն համադրո հայեցի ձեւը կը համարէ վաճ բառը Ած. նշանակութեամբ (տես՝ քննական պատմ. Գարագաշի Ա. մաս էջ 232): Գարագաշի այս կարծիքը առանց պատմական հիման չէ. Հայոց հին Ած. (Իմա չաստուածներու) վահագնի, Անահայ, եւ Աստղեան նուիրեալ Աշտիշատի հին մեհեանը վահվանեան կը կոչուէր. դարձեալ ի վաղ ժամանակաց հետէ Հայոց մէջ քորմերը վահանիկ կը կոչուէին. եւ սա անշուշտ Ած. պաշտօնական նշանակութեամբ վահագն, վահունի, եւ վահվանեան բառերու մէջ տեսնուած մերձաւորութիւնը պատահական եւ առանց պատճառի չէ: Ի պատմութենէ գիտենք թէ՛ նախահայոց մէջ առհասարակ բոլորից կը կոչուէին վահունիք, մեր պաշտօնի Խորենացւոյն Բ. գրոց Ը. զրեւն այն պատմական տեղեկութիւնը թէ՛ «Վաղարշակ վահագնի որդիներէն մարգիկ գտնելով, որ ինքնակամ մեհեանից պաշտամունքը խնդրեցին. մեծապէս կը պատուէ, անոնց յանձնելով քորմութիւնը. եւ առաջին նախարարութեան կարգը դասելով, կը կոչէ վահունիք» (տես Մովսէս Խորենացի տիպ վահանիկ 1827 Բ. գիրք Ը. զրեւն էջ 172) այս պարագան կ'ակնարկէ: Մենք հետեւած ենք Գարագաշի կարծեաց, կարծիք մը, որ ինչպէս անսուեցաւ ի վերեւ, իր մէջ կը պահէ պատմական հիմ մը թէ եւ հաստատութիւն ստուգաբանութեան չըլլայ: Պ. Ունկնդրողի ու չաղորդութեան կը հրապարակեք սա կէտի վրայ թէ՛ խնդրական ամեն հարցերու մէջ երբ գիտականօրէն համոզուի փաստեր եւ ցոյցումներ կը պակսին, ո՛չ

թէ պատմական հիմն ունեցող տեսութիւնները, այլ նոյն իսկ կարծեցեալ են թաղութիւններն ունին իրենց տեղը. ասոր պատճառը կարծեմ որ իշտաթիւ ըսած ու գրած եմ. բայց աստի պէտք է գիտնայ Պ. Ուկնդրողը թէ՛ պատմական քննադատութիւնը ճշգրիտ գիտութիւն մը չէ այն իմաստով ինչպէս կը հասկնանք չափական գիտութիւնը, ո՛ր եւ է առածի վրայ չի յենուր եւ կը յառաջանայ փորձառական եղանակաւ եւ շատ անգամ ենթադրական հետեւութեան կը հասնի. եւ այս է պատճառն որ պատմական ապացուցմանց շատ անգամ ամենէն հաստատուններն իսկ միշտ ընդդիմադրութեան կը հանդիպին. թէպէտ շատ անգամներ ընդդիմադրութիւնը յաճախ ի լոյս կը հանեն իրողութիւններ որք նախապէս անտես եղած էին. Մեր կարծիքը ինչպէս ըսինք, առանց պատմական հիման եւ մենք մտահոգ ըլլալու պատճառ մը չունինք Պ. Ուկնդրողի տարակարծիք լինելուն: Իսկ գալով վեհ բառին յիստորիան լեզուի գործածուած կը զբոսնենք իբր վեհադոյն կամ Աստուածային (տես՝ Գարադ. քննական պատմ. Ա. մաս էջ 272) ինչպէս առ իմ քննադատական «վեհ ինձ Արտաշէս քան զմակեղոնացին Ապիստանդր (տես իմ քննադատ. Բ. գիրք ԺԳ գլուխ) դարձեալ ամենեցուն քան զքեզ նախագուհիցն ճանաչես վեհադոյն» (տես՝ իմ քննադատ. գիրք Ա. գլ. Ա.): Աւելցնեմ նաեւ սա կարծիքը թէ վեհապաշտ բառին թաղութեան եւ եկեղեցական պետի յատուկ ըլլալը կրնայ ցուցում մը նկատուի մեր համոզման, որք ի նկատի առնենք, որ Աստուածապետական վարչական կազմակերպութեան մէջ, ինչպէս էր մեր նախնեացը, թաղաւորը՝ աշխարհային եւ կրօնական պետն ու միմիակ ներկայացուցիչն ու Ամլ. փոխանորդն էր, միմիակ եւ բարձրագոյն տէր հպատակաց ինչքին, կիսաքին եւ ամեն բանի, Ուստի իրեն այդ գիրքն ու պաշտօնը որոշող յաւելանշական բառերու գործածութիւնն անհրաժեշտ, եւ արդէն վեհապաշտ եւ վեհադոյն այդ պատշաճին ունին իրենց մէջ:

Ա. Կ.

(Շարունակելի)

ՁԷՑՈՒՆՅՈՅ ՆՊԱՍՏԵԼՈՒ ԽՆԴԻՐ

Ռուստուգէն մեզ հասաւ մի քանի օր առաջ «հայրենասէր երիտասարդներ» ստորագրութեամբ տպեալ յայտարարութիւն մը, որ մեր Ձէյթունցի հերոս ազգայնոց այժմու սովեալ տխուր վիճակը կը նկարագրէր, և կոչ կընէր համայն Պուկարիոյ ազգայիններուն իւրաքանչիւր քաղաքի մէջ վստահելի անձնէր բաղկացեալ մասնախումբեր կազմելով հանգանակութեան ձեռնարկել, և արդիւնքը ընդ փոյթ զրկել ուղղակի Լոնտոն Ուէստմինսթըրի Դուքսին՝ խնդրելով որ Դուքսը զայն Ձէյթուն հասցնէ:

Ռուստուգի կարգ մը երիտասարդներու կողմէ եղած այդ յայտարարութիւնը ըստ ամենայնի յանձնարարելի և նպատակը խիստ գովելի գտած ենք:

Բայց ցաւ է մեզ յայտնել թէ երբ մէկ կողմէ Ռուստուգի մեր կարգ մը երիտասարդները իրենց յայտարարութեամբ կը ջանան ըս.

«Թափեցնել Պուկարահայերը զիրենք պատու անտարբերութենէն, որպէսզի անոնք անգամ մալ հաճին հայրենիքի մէջ սովորած կորստելու մօտ եղող մեր եղբայրնե. լուն մէյ մէկ հացաղին հասցնել միւս կողմէ Ռուստուգի նազար. բէկեան մասնաճիւղը շրջաբերական մը կը հրատարակէ և անոր ասոր հասցէին խիստ ծանր և անուանորկիչ խօսքեր ուղղելով սա եզրակացութեան կողմէ՝ վերոգրեալ յայտարարութեան նպատակն է Ձէյթունի սովակները պատրուակ բռնելով Ուէստմինսթըրի Դուքսին անունը շահագործել ի նպաստ Արփիարի:

Մենք ասկէ չը կրցինք որոշ բան մը հասկնալ. արդեօք նազարբէկեան մասնաճիւղը ըսել կուզէ թէ Դուքսը Ձէյթունի սովակներուն համար ստանալիք դրամները Արփիարին պիտի յանձնէ, որ ըստ մեզ շատ անհեթեթ և անտեղի կասկած մէ: Ուստի եթէ կարելի է յիշող մասնաճիւղի անդամը թող հաճին բացատրել և կարճ խօսքով ըսել թէ ինչպէս կարելի կը տեսնեն որ ուղղակի Ուէստմինսթըրի Դուքսին գացած դրամը Արփիարին ճանկը մտնէ: Եթէ չի գտն այս բացատրութիւնը տալ, ժողովուրդը այդ շրջաբերականէն որոշ բան մը չը պիտի հասկնայ և անոր շարժառիթը կուսակցական հաշիւներու և հակառակութեան պիտի վերադրէ, այնպէս որ Ձէյթունցիներուն օգնելու տրամադիր եղողները դառնան ձեռք իրենց լուծան չը պիտի զլանան:

Կը կրկնենք ուրիմ թէ նազարբէկեան մասնաճիւղը պարտի աւելի որոշ լեզուով բացատրել խնդրոյ առարկայ եղող վերոյիշեալ կէտը, որպէսզի եթէ գաղտնիք մը կայ պարզուի. և այն ատեն միայն հանրութիւնը պիտի զգուշանայ իր դրամը տալէ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՐԲԱՆՈՂՆԵՐ
ՅՈՒՐԻՐՈՅ ՄԷՋ

Պատրիարքարանի նպաստելու ըստ քաջաշատ որքանոցներ:

Թիւ խնամեալ որբոց	
Կարին Կարմիր վանք	35
Վան Վարդապ	60
» Կարմուրի	20
Սալնապատի	20
Աղթամար նարեկայ	28
Բաղէշ Խնդրա-	
կատարի	»
Մուշ Առաքելոց	»
Ճիլդանակերտի որբանոց	36
Խարբերդ Դուլէի վանք	34
Արաբկիրի որբանոց	34
Այնթապի որբանոց	33
Եղեւսի Ս. Սարգսի վանք	40
Մարաշի որբանոց	50
Կ. Պոլիս Ս. Փրկչի որբանոց	80
Արմաշի	20
Սեբաստիոյ	»
Մալաթիա Ս. Լուսաւորչի վանք	»
Ձէյթուն Ս. Աստուածածնի վանք	»

Ճեղակաւ միջոցներով քաջաշատ որքանոցներ:

Կարին	34
Կեսարիա Ս. Կարապետի վանք	45
Գաղատիա Ս. Աստուածածնի	14
Աղթամար Ս. Սարգսի	20
Ձմիւռնիա աղլկանց որբանոց	49
» մանչերու »	50

(Արմէնիա)

«ԻՐԱՒՈՒՆՔ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Մ. Յ. Սօփիա. — Նամակդ և դրամը ստացանք:

Տ. Արզար Եղիպտոս. — Միռնի խմբագրութեան ուղղեալ Ձեր պատասխանը պէտք է ուղղակի նոյն խմբագրութեան ղրկէք. քանի որ մենք ու մեր ընթերցողները չենք գիտեր թէ դուք նախ ինչ գրած էք և նա ինչ կերպ խնդրելու էք. հետեւաբար Ձեր այդ պատասխանը եթէ հրատարակենք մեր ընթերցողաց անհասկանալի հանելուկ մը եղած պիտի ըլլայ:

Իրաւունքի նոր բաժանորդ գրուելու նպատակաւ Շուվրացի Պ. Խաչիկ Մարաիւրոսեանի իրենց հասցեները տուող ազգայնոց կը ծանուցենք թէ այդ պարտը իրենց յանձնարարութիւնը գործադրած չէ, այլ անգամ մը խմբագրատան դրան մէջ երեւցած ու «մի քանի նոր բաժանորդներու հասցեներ Ձեզ պիտի տամ» ըսելէ վերջ անյայտացած է: Ուստի նոր բաժանորդագրուել ուղղալ այդ անձնաւորութիւններ թող հաճին ուղղակի մեզ գրել իրենց հասցեները:

ԼՐԱՔԱՂ

Հայաստանի սովեւոց ինպատու Աթինայի և Պիրէնի հայ դաշլութականները վերջերս հանգանակութեան ձեռնարկած են:

Թրնօվայի ազգայինք ևս անցեալ շաբթու 100 ֆրանգ ղրկեցին Պատրիարքարան, որ ընդ փոյթ սովեւոց պիտի հասցնէ:

1894ին իբր յիշատակական ձերբակալուած մի քանի ազգայիններ տակաւին Կարնոյ բանտին մէջ կը հեծեն եղեր. այս խեղճելուն նպատակաւ համար Պուկարալի մէջ Տ. Թադէոս Գրիգորեանի նախաձեռնութեամբ 200 ֆրանգ հանգանակուած և կարին ղրկուած է:

Գանտիւէն (Կրետէ) Միռնի խնդրեալ կիմոսնեն թէ՛ տեղւոյն հայոց եկեղեցին՝ զոր կոտորածի ժամանակ թուրք խուժանը կէս աւերակ ըրած էր, վերանորոգելու համար մեծ ջանքեր կընէ Տէր Մանուէլ քհնյ. Տէր Անդրէասեան. սա գիւմուսներ ըրած է Երեմիոս իշխանին և հարկաւոր ծովակալնե. լուն: Կը յուսացուի որ Տէր հայրը դրամական կոկիկ գումար մը ձեռք բերելով պիտի յաջողի ի մօտայ եկեղեցւոյն վերաշինութեան:

ձեռնարկել:

— Օտար թերթեր գրած են թէ Տիար Միքայէլ Ալազկերտեան յամու գինովները բուժելու նորահնար գիտին մէջ մեծ ճարտարութիւն ցոյց տուած է ի Լոնտոն:

— Պագուցի ազգային մը խոստացած է ամէն տարի 250ական սնտուկ քարելու նուիրել Ազգ. հիւանդանոցին. այս համաժողովուրդը պայման կը դնէ որ իր անունը չի հրատարակուի:

— Գեր. Ներսէս եպիսկ. Ասլան. Կան 1,500 ոսկիի գումար մը հետը առնելով կը մեկնի վան, իր նոր պաշտօնատեղին:

— Արաբկիրի Ազն գիւղի բնիկներէն Պիտրոս Իսահեան ազգայինը (50 տարեկան) երկու ամիս առաջ մեռած ըլլալով, մի քանի կտոր փորքարձէք իրեղեններ ձեռքած է. ուստի ժառանգորդները այդ իրեղենները ստանալու համար պարտին դիմել առ Տիար Յովհաննէս Պողոսեան սրճագործ ի մեծ թոնօվա (Պուկարիա)

ՄԻԹԻՆԿ

Մերքէզի Սօփիատա պուլճան Մաքեթոնիա դոմիթէսինն ազաւարընտան պիւր թաղըմը մարտ 7 տէ Սօփիատա պիւր միթինկ թէշքիլ իթմիշլէր տիր. Մէշքէլու միթինկէ 5,000 քիշի պուլճումը օլմալլէ, շու եօլտա գարարար վէրիմիշ տիր:

1) Մաքեթոնիա մէսէլէսինն հալլ օլընմալ իշիւն Պուկարաւարըն հարեքաթընը մէնն իթտիւրէն պէօիւք տէվլէթլէրէ գարըն բրօթէսլ իթմէք:

2) Մաքեթոնիա մերքէզի դօմիթէսինն եա իսթիֆա իթմէսինի վէ եախօտ բօլթիգայա ղիյա. տէ էհէմմիյէթ վերմէքսիգին ամէլիյաթա տէվլադ էյլէմէսինի թալէպ իթմէք:

3) Մերպէստիյէթբէրվէր վէ մէտէնիյէթլի ումում միլլէթլէրին Մաքեթոնիա մէսէլէսինն մուսվէ. նէթ իթմէլէրի իշիւն տալլէթ գումազ:

4) Էկէր Մաքեթոնիալըարըն տալլալընտ վէ սէտալարընա էհէմմիյէթ վէրիմէղ իսէ, մէսպուր օլա. ճաղար եաղըն վազըթտա Օսման. լըլարըն գանլը իտարէսինն գարըն ումում պիւր ըսեանա սիլիւք իթմէկէ:

— Սօփիատաքի թիւրք գօմիսէրի իշպաւ միթինկի մէնն իթտիւրմէկէ չալընըմը իսէտէ, վիւքէլա բէյիսի Մ. Կրէքով գօմիսէրին թէքլիֆի Պուկարիանըն նիգամարընա մուղայիր օլտըղըն պիւտիւրմէքլէ օնուն աղղընը գարամըն տըր:

ԲՈՒՍԻՍԱՍ ԳԼԹԻՐԳ

Բոսիստատ վճարողներին իրենց թարափընտա պուլընտն վերաբերա, Բեյրութ, Ուֆաէթ Սամարա, Գազան վե Բիսպան էյաթներում, քեզա Թուրք, Սարաթով, վճարողներին թափափող վերաբերա, Գազան էյաթներին մեծաւ Ֆրանսիայի տարածքի իրենց պետքը պետքը կրպի, 26 միլիոն էհալիսի վարարը:

Գազան էյաթներին պետքը պետքը էհալիսի իմտատա եթիթմէք ինչին հիւքիւթմէք թափափա իթտիկի 35 միլիոն բուպի (100 միլիոն ֆրանկ) տէնիքտէ պիւ պարտաճ սու գատար հիւքմի օլմալը սարը: Կարմիր խաչ շիրքէթի հեր ճիհէթմէ ետարմա գոլմալ իսէտէ օլ գատար էհալիսին իսէքալընը տալըք բէնչէսինտէն գալթաւ: Բապիթմի տիր:

Թաւնըն պէյանընտ նալարէն, մէքիւր էյաթներում գըթըք թէսիւրինտէն էնվայի խաթթալըքալըք վէ իլլէթմէք տալի զուհուրա կէլմիլ օլմալը, սէթիլ էհալի հալաթ ու մէմաթ արաքնտա գալմը, նէ եիլէթմէք վէ նէ Խօլտա թէտալի օլընտալընը շաշըրալ, ուն տէրէթմէք իսիլիսինթէթմէ տիւշար օլմը տըր:

Մաթթմէթմէք Բոսիստան մէքիւր վիլայէթներինտէ պիւր գաշ սէնէլըտէն պէրու արգա արգալա գըթըք հիւքմ իթմէքտէ իքէն, տէվլէթ մուէթսիւր պիւր թէտալիլ էլէ արալտէ էհալիսի սէթալթմտէն գալթարմալմը տըր: Բէշպէր էհալիսի թօնու վէ սալիքէ թէտարիքի ինչին Բուս գրաթմ պանգաքնըն թափափա իթտիկի բարա բէք քէթալթմիլ օլմըլընը թաւն եալըյօր:

Հինաիսանըն պալը գըթարընտ տաթիս պիւր գաշ սէնէլըք արգա արգալա զուհուր իտէն գըթըլըլըն էօնիւնիւ ալմալ ինչին ինկիլիզ հիւքիւթմէք լալըմ օլմըլը գատար ալմէ թափափա իթմիլ օլմալը հինալիլէրի աճ էօլմէք թէհէլիքէսինտէն գալթարմը տըր:

Ձար Նիքոլա հալըթմէքի տալիս, կէօրիւնալիլ իսլըք ֆիթուհաթ թէթիլիլէրի իլէ տըլընտ տօնտաճալ էհալիսին գըթըլըք բէնչէսինտէն գալթարմալ ֆիթուհաթմէք էլէ կէլիլմէք շալըշաճալ մըլը: պու ֆիթուհաթմէք թէթիլիլէրի թափափալըն մէտալտիլթի օլմալը տըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԵ

—Սուլթանըն ճէրալ պաշըր էմին բաշա, բաթիլաշըն էօմիւնէ գատա իթմէք էթքնարընտ պուլընտալ ճիւրի իլէ միւնէպէտէն սիւրկիւն ճէգալընտ մաճքիւմ

օլմըլ տըր:

Ինչպէս հալթաթի Սիմալընտ պու թէլիկարաթ Թաւն պիլտիլիլէլէր տիր: պու ինչ մէյաճնա շըգարան մէրգալ էմին բաշանըն պալմըլ օլմըլը ղէվէթսի իմիլ:

Կէնն թիւրքիլէրտէն Ալի Շէմսէտտին, Ալմէտ Մուսթաֆա վէ Ալմէտ Համաթի նալ քիւմէլէր Ալթինայա կիտէրէք Եոնան օլմալ: սընտ տալիլ օլմալ ինչին գրալ Եօրիլիսա միւրաճաթ իթմիլլէր իսէտէ, գրալ տըլէրին թէթիլիլի իլէ տալ իտալ, 100 ֆրանկ իսէթ վէրմէքլէ պաշընտան տէթ իթմիլ տիր: օնլար Մարսիլիա թարիլիլ իլէ Լօնտրայա կիթմիլ տիրլէր: մէլքիւր թիւրքիլիլ ինչին հիւքիւթմէք մէմալը վէ պիւրի մէթմէք հալթիլէ թալէպէտի իմիլ:

—Միւնիսթէրի Ամէրիգատա Միսիսիլի վէ Օհիս Բրմալարը ֆիլգէլալտէ ճալմալ օլմալը, իսէք չօգ զարարըլը վէրմիլ տիրլէր: չօգ ինսանլար, պօլալմըլ, քէօր իլլէր վէ էվլէր Երգըլմըլ վէ թարլալար իտալ օլմըլ տըր: Պուսէպէպտէն հուսալա կէլէն զիյան: Լարըն մէմալ 15 միլիոն տօլարա պալիլ օլմըլ տըր:

—Տէլիլ Մալըն վաշիլիլթօնտան ալմըլը մալիլմալա կէօրէ, Ամէրիգա հիւքիւթմէք ինչին թէթիլիլ սիլալ գօնիլէսինտէ կէօնտէլէթմէք մարալալար Ամէրիգանըն գալթմէն ալ օլմէն ապէր գոլվէթմէք ալալթմալ վէ տէնիլ ալմընտան ինչին վալար վէ թօրիլլէր իս: թիմալ իթմէք խոստընտա վէրիլէթք գարալարը գալթալ իթմէլէթք իմիլլէր: Եալընըլ տէվլէթմէք պէթիլիլտէ զուհուր իտէն մէսէլլէրի հալ իթմէք մէմուրիլլէր իլէ պէնէտալէլ պիւր հէլիլի հալթիլ թէթիլ իտիլմէսի խոստընտա պիւր բլան Ամէրիգա մարալալարը թարափընտան գօնիլէսինտա թալթիլ օլմալալ գօնիլէրանտա թալթիլ օլմըլ: Տիլիլ տէվլէթմէք տալի պու պալթալ պիւր բլան թալթիլ իտէթքլէր տիր:

—Եալընըն Պուլկարիտա իճլա օլմալալ ինթիլալարտա կրէքօֆ վէ Բաթարալթի ֆըրգալարըն պիլիլթալ շալըշաճալարը կիպի, սալըք վիլքէլա բէյիսի Սթօլիլթի վէ Յանքօֆ թարափ: տարալընտ ալիլիլլէլիլլէր տիր:

—Սիմալ Լայտար բաշա իլմանըն իթմիլլը Անտուրա շըմէտըթէրին ինչա իտէն Ալման գոլմալիլտանտ վէրիլմիլ օլմըլըն պուլտան էվլէլ հալմըլը տըր: Պալը Ալի վէ մէլքիւր շիրքէթ պէթիլիլտէ գարալիլ օլմէն մալալլէլ իլլէրինէ թիւրք հիւքիւթմէք 1923 տէ մէլքիւր իլիմանը գոլմալիլտանտ սալթըն ալալիլլէթք իսէտէ, օլ վալըլ շըմէտըթէրի տալիլ պէրալթըր ալմալ շարթ իտիլմիլ տիր:

—Գըպըլընտալ պուլընտան տան իտիլալարը ինկիլիլ հիւքիւթմէք

քիւմէթի Լօնտրայա հալլիլթմէքտէ իմիլ: պու սէպէպլէ ելլիլ էհալիլ շալալ բրօթէթ իթմէքտէ օլմալ, տալտա օլմէն տնթիլալարըն տալտն մալիլտալի միւլէհէհալիլտէ սալալմըլմալըն թալթալ իտէյօլար: վէ աքսի հալիլ: տէ էհալիլ գոլվէթի ճէպրիլլէ իլէ տնթիլալարըն հալլիլիլ մէնն իտէթէլիլիլ պիլտիլմիլ տիր:

—Գահիլէտէն խարթմալ գալտար շըմէտըթէր խաթթմըն ինչալը թէլալլէ իլլէրի կէթիլիլլէլմէքտէ օլմալ, Նոյնմիլլէր գատար իթիլմալ պուլալալ տիր:

ԿԻՐԻՏ

Ինկիլթմէքն Բոմա էլիլիլ Գանտիա շէհրինիլ կիրիլտէ իքին: ճիլալթալ թալթմալըն վէ իրէն Եօրիլիլ պալըն Գանտա: տալ վէ պալըն տէ Գանտիտա սօթին օլմալըն թէթիլ իթմիլ օլմալը, կիրիլ ինչինտէ նէլալիլ իտէթէք օլմէն տէօրթ տէվլէթին Բոմա էլիլիլլէր պու թէթիլիլ թալթմը միւլէթէթէլէլ ալալալար: Կիրիլիլ թիւրք մէլալիլիլտէն իսէլա օլմալըն զիլքիլ ինչին մէտալիլիլ պալթալալ տըր: պուլար տալը գալթարան 4 տէվլէթմէք ինչին հիւքիլալարընտ, վիլքէլալընտ, ալիլալարա, կիրիլ մուհաթալա իտէն էվրոպա տըթէրլէրին գոմանտալարընտ, Եոնան գրալը Եօրիլիլտա, գոմանտան վալտալ վէ պուլտն զալթիլթմէք իլլէրիլլէթք իմիլ: Գէլալ սօն ըստնտա թիւրքիլլէր գարըն ճէնկլէլէն ելլիլ գոմիլալ իլլիլլէրինտէ տալիլ վէրիլլէթք իլլալթիլ օլմընըյօր:

ՖԻԼԻԲԻՆ ԱՏԱԼԱՐԸ

—)(—

Ամերիգալարըն ալարըլ արգա թարափտան մուհաթէր իթմէք թէլէպալիլլէրինտէ մուլալալ օլմալարըլ: Թէնէրալ Օթիլա տալարա գարըլ 12,000 աքէր իլէ մուհաթէք իթմէքտէ տիր: ալարտարտա գալթըլարը կիպի շէհրիլլէրի վէ քէօլլէրի եալթալ կէրի գալթալալ տըլար: Ամերիգալարտան իքիլ պէօլիլ գալթիլ 25 աքէր էօլմիլ վէ 142 քիլիլ եալթէլիլ տիր, ելլիլլէրտէն շիմիլլէր գատար 200 քիլիլ թէլէթ օլմալ:

Ամերիգալարըն շէտիլ մուհալթէպէտէն սօնրա Մալէնտա շէհրիլիլ ալմըլար: Ֆիլիլլէրիլ Մալալալ վէ Բօլօ շէհրիլլէրին եալթըլար: Մանիլանըն շիմալ թալալալընտ 3,000 ելլիլլէր թօլմալմըլ օլմըլընտան, ինչին կիտէն ալիլիլալարըն գոլվէթմէքին պիւր գըմըլը կէրի շէվիլմէք մէլալալ օլմալալար: Մուհաթէպէթին նէթիլլէրիլ պիլիլմիլլէր: Ամերիգալարտան պիւր Բրէնա մուհաթէպէտէ էօլմիլ:

ԻԼԱՆ

Տէնիլ պանթօնտա կիտէն եօլտա վէ պէօլիլ պէլէտիլէ պալլէլիլիլ գարշալընտա պուլընտան Հաճի Բանալթիլ 5 հուլէթօ մէյահալթիլալալ պալլէթիլ իլէ պէրալթը իճալա վէրիլլէթք տիր: Իսթիլալ իթմէք թալթալիլ պուլալընըլար սահալիլլէ միւրաճալթ իթմիլլէր:

1—6

ԱԶԴ

Հայերէն, Յոանսերէն և Թուրքերէն լեզուներու, ինչպէս նաև հաշուապահութեան հմուտ մի և լրիտասարդ դիւրամալիլիլ պալմաններալ պալթալալ է թլլթալիլ կամ հաշուապահի պալթալ ստանձնիլ վաճառաւանդ մէլ:

Մանալար գալթիլ ևս կուանիլ: Փալալթըք պալթիլ գիլիլ «Իրաշուք» ի խալալալթեան:

ՆՈՐ

ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՍ

ՄՐՍՈՒՆԶ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Կը ծախուի «Իրաշուք» ի խալալալալալը:

ԳԻՆ 1 Ֆրանկ

ՏՊԱՐԱՆ

ԿՐԱԿՈՒՆԻՔ ԼԵՊՐՈՅ

Լրագրիս վերջին երեսի սիւնակներուն մէջ օտար լեզուներով ալ աղբիւր կը գտնուին: Այսինքն կը տպագրուին գրքեր, տետրակներ ու կը պատրաստուին հայերէն, պուլկարիլ, ֆրանսերէն եւ յունարէն լեզուներով ընկալալար: հասցէնիլ, հարսանեալ եւ ալ հալալալար, ալալալալ եւ ալիլ:

ԳՆԵՐ ՉԱՓԱՆՈՐ

Փալալթըք պալթիլ դիլիլ խալալալալ թալթալ իտէն հասցէին:

ԱԶԴ

Եկեղեցական և Ազգային երգերու ծանօթ՝ Երաժիշտ Դասալար մը, որ միանգամայն Ազգային և Եկեղեցական Պատմութեանց, եւ կրօնի գալթիլ կալթիլ է ստանձնիլ, պալթալալ է, Պուլկարիլ եւ Բուլալիլ Ազգային վարալալալ միլիլ մէլ գոհալիլ յիլ պալմաններով պալթալ մը ընդունիլ:

Փալալթըք պալթիլ պէթ է գիլիլ իրալալիլ խալալալալալ:

Отговорникъ Ю. Н. Печаревъ
Печатница "Взаимность" — Вена